

PUSZCZADŁO (30) *sb n*

a oraz o jasne.

sg *N* puszczađło (8). ◊ *I* puszczađł(e)m (22). ◊ [pl *G* puszcza(a)đł.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

*Narzędzie chirurgiczne do nacinania skóry, zwłaszcza do puszczenia krwi; phlebotomum (phlebotomon), scalpellus (scalpillum) Mącz, Calep, Cn; flebotomium Mymer¹; fleubotomus BartBydg; scalper, scalprum Cn (30) : Mymer¹ 36v; BartBydg 59; A gdyby głowa dziecięca [...] thak sie odęła iżby z zamkow żywota nie mogła przeyc. Tedy baba albo puźczadłem/ albo czym inźem oftrym: ma głowę przepchnąć/ aby głowa mnieyza była FalZioł V 34, V 58, 60v; v takich ludzi gdy sie trąfi/ ma być lzyrokiego końcá puźczadło/ áby tak lnádniey gruba krew wychodziłá. Goski *2; Mącz 298a, 370b; SienLek 167 [2 r.], 168v, 178; Jedney nocy/ powiáda/ vkazał mi się piękny młodzieniec/ y puźczadłem w ięzyk moy vderzywłszy/ krew mi zniego puścił SkarŻyw 211; Calep 801a, 950b; [ArtNom I].*

*Zwroty: »puszczađłem posiekać (a. (na)siekać, a. sprzesiekać), siekan(y) (a. posiekan, a. zsiekan(y))« [szyk zmienny] (6:4): Też zołzy rospádzá ktore bywaią za włzyma [...] / gdy ty miełcza puźczadłem pofiekałz FalZioł I 83c, I 9c, V 28, 59, 60v; iż bánká lepiej ciągnie [...] gdy [ciało] będzie głęboko puźczadłem siekano. Goski *2; Násiekay miełtce puźczadłem gęsto SienLek 171, 170v, 172, 183v; [SpiczZioł 53 (Linde)].*

»zacinać, zacięcie, zacięty puźczadłem« = scalpello aperire, scarificare Calep [szyk zmienny] (1:1:3): Ziłki nad kořtkami [...] zacięte puźczadłem: pomagaią tym ludziom ktorzy bolenie maią w biodrach. FalZioł V 59, V 58, 59 [2 r.]; Calep 951b.

[Wyrażenie: »puszczađło norymberskie«: [Z inwentarza cyrulika] 10 puszczađł norymberskich, szterzy prostych, a szterzy ze śrębrem InwMieszcz 1575 nr 202.]

KW